Prof. dr hab. Roman Lechowski
Katedra Chorób Małych Zwierząt i Klinika
Instytut Medycyny Weterynaryjnej
Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego
w Warszawie

Warszawa, 4.06.2024.

Recenzja rozprawy doktorskiej

lek. wet. Annemarii Kortas „ Prewalencja głuchoty czuciowo-nerwowej wśród kotów rasowych o białym umaszczeniu na terenie Polski".

Podstawą formalną recenzji jest uchwała Rady Naukowej Dyscypliny Weterynaria Uniwersytetu Warmińsko Mazurskiego w Olsztynie z dnia 5 kwietnia 2024 r.

Wrodzona głuchota czuciowo-nerwowa (CSD) jest schorzeniem występującym oraz opisywanym u wielu gatunków zwierząt w tym u kotów. Występowanie CSD u kotów bardzo często kojarzone jest z obecnością niebieskiej barwy tęczówek, jednakże schorzenie to występuje także u kotów posiadających inną barwę oczu. Dotychczas nieopisane mechanizmy dziedziczenia CSD u kotów sprawiają, iż brakuje danych dotyczących przyczyn występowania CSD zwłaszcza u osobników, u których kolor tęczówek jest inny niż niebieski (np. zielony, brązowy). Niewyjaśnione pozostaje także występowanie jednostronnego CSD. Wrodzona głuchota czuciowo-nerwowa jest schorzeniem, mogącym występować jako zaburzenie jednostronne, upośledzając jednostronnie zmysł słuchu lub jako zaburzenie obustronne w przypadku którego u zwierzęcia występuje brak możliwości odbioru dźwiękowych bodźców środowiskowych i dochodzi do całkowitego upośledzenia zmysłu słuchu. Prawidłowe funkcjonowanie zmysłu słuchu pozwala na percepcję środowiskowych bodźców dźwiękowych przez zwierzę umożliwiając komunikację pomiędzy osobnikami w grupie, co odgrywa kluczową rolę w prawidłowym rozwoju behawioralnym zwierzęcia. Szczególnym zagrożeniem dla zdrowia lub życia zwierzęcia jest występowanie obustronnego CSD, które uniemożliwia unikanie zagrożeń takich jak potencjalni drapieżnicy czy pojazdy mechaniczne.

Dotychczas nie przedstawiono żadnych danych dotyczących CSD w populacji białych kotów rasowych w Polsce. Zwłaszcza brak danych określających prewalencję schorzenia stanowi bezpośrednie uzasadnienie podjęcia opisywanego problemu badawczego.

Autorka postawiła sobie kilka celów, które postanowiła rozwiązać przeprowadzając zaplanowane badania. Cele obejmowały: określenie prewalencji głuchoty czuciowo-nerwowej w populacji białych kotów rasowych na terenie Polski, ustalenie, czy koty z przynajmniej jedną niebieską tęczówką są bardziej predysponowane do CSD niż koty nieposiadające ani jednej

10.06.2024 R. Lechowski

niebieskiej tęczówki, określenie, czy w badanej populacji występują predyspozycje rasowe charakteryzujące poszczególne rasy kotów do występowania CSD oraz ustalenie różnic w prewalencji jednostronnego i obustronnego CSD a także określenie zależności pomiędzy płcią a występowaniem CSD.

Uważam wybór tematu i postawione cele badawcze za ze wszech miar uzasadnione zarówno ze względów poznawczych jak i aplikacyjnych, gdyż są to pierwsze w Polsce tego typu badania włączające nasz Kraj do grona wiodących ośrodków badawczych na najwyższym, światowym poziomie.

Efektem przeprowadzonych poprawnie merytorycznie badań były wnioski wyciągnięte przez Doktorantkę, w których wykazała, że prewalencja CSD w populacji kotów na terenie Polski w pierwszym wyniosła 16,7 %, przy czym prewalencja CSD wśród kotów rasy Devon Rex była niższa i wynosiłą 10,0%. W badanych populacjach kotów nie wykazano, aby koty posiadające przynajmniej jedną niebieską tęczówkę były bardziej predysponowane do CSD niż koty nie posiadające niebieskich tęczówek. Przeprowadzone przez Doktorantkę badania nie wykazały obecności predyspozycji rasowych ani płciowych do występowania CSD. Autorka zasugerowała, aby dalsze badania nad CSD prowadzono w ujęciu rasowym, a nie jak dotychczas gatunkowym, co uważam za ze wszech miar uzasadnione. W badany grupach kotów nie opisano różnic w częstości występowania pomiędzy jednostronnym a obustronnym CSD.

W tym miejscu z obowiązku recenzenta muszę zwrócić uwagę, że wnioski 8.1 i 8.3 są praktycznie tożsame, a jedynie podane w nieco zmienionej postaci.

Wyniki badań przedstawiono w 2 publikacjach zamieszczonych w recenzowanych czasopismach z listy JCR i odnoszą się do wniosków zamieszczonych w pracy, które odpowiadają na cele postawione przez Autorkę. Uzyskane wyniki, w zakresie epidemiologicznym występowania głuchoty u kotów w Polsce są oryginalnym osiągnięciem Autorki i w polskich weterynaryjnych badaniach neurologicznych nie mają precedensu.

Z obowiązku recenzenta muszę jednak stwierdzić, że niektóre informacje podane są w sposób nieczytelny. Np. tabela 2 , str. 37 „"Jednoczynnikowa regresja logistyczna dla CSD" jest nieczytelna. Zasadą w przypadku tabel jest to, że wyjęte z teksu powinny się „same czytać", a tak w tym przypadku nie jest.

Generalnie praca napisana jest poprawną polszczyzną, chociaż bardzo mnie razi „dedykacja" Autorki (streszczenie, str. 9), która postanowiła zadedykować opisywane zależności kotom rasy Devon rex (SIC). Dedykacja znajduje się na stronie 5 i jest w tym miejscu ze wszech miar uprawniona.

Autorka wykazała, że potrafi połączyć w jedną spójną całość przeprowadzone i opublikowane badania. Świadczy to o dojrzałości naukowej Autorki i wskazuje na spójny z dotychczasowym rozwój naukowy.

Przedstawiona do oceny rozprawa doktorska, składająca się z całościowego opisu przeprowadzonych badań oraz 2 publikacji, opracowana jest spójnie i merytorycznie poprawnie. Wskazuje to, że Autorka jest dojrzałą badaczką o sprecyzowanych, ukierunkowanych zainteresowaniach, ugruntowanej wiedzy, sprawnie posługującą się najnowszymi technikami badawczymi i potrafiąca krytycznie i wnikliwie analizować uzyskane wyniki.

Reasumując stwierdzam, że pod względem merytorycznym praca jest spójna, ma postawioną tezę oraz udokumentowane wyniki badań. Podsumowując swoją recenzję stwierdzam, **że oceniana praca spełnia wymagania stawiane rozprawom doktorskim i odpowiada warunkom określonym w art. 187 ustawy z dn. 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 roku poz. 742 ze zm.)**

W związku z powyższym przedstawiam Radzie Naukowej Dyscypliny Weterynaria Uniwersytetu Warmińsko Mazurskiego w Olsztynie wniosek o przyjęcie rozprawy doktorskiej oraz dopuszczenie jej Autorki lek. wet. Annemarii Kortas do dalszych etapów przewodu doktorskiego. Jednocześnie uważam, że oryginalność i nowatorstwo przeprowadzonych i stanowiących przedmiot rozprawy doktorskiej badań **upoważniają mnie do postawienia wniosku Radzie Naukowej Dyscypliny Weterynaria o nagrodzenie Autorki stosowną nagrodą**.

Prof. dr hab. Roman Lechowski